Náučný chodník Majdán

Kraj:	Trnavský
Okres:	Trnava
Geomorfologická jednotka:	Malé Karpaty
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územia:	Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty
Prístup:	bus Horné Orešany, Majdánske
Východisko:	Horné Orešany, Majdan, parkovisko
Trasa:	Horné Orešany, Majdan – Olšovský mlyn – Husí stok – rázcestie Jágerka – Rybáreň – vodná nádrž Parina – Orešanská sonda
Dĺžka, prevýšenie:	5,9 km, prevýšenie 110 m
Čas prechodu:	3 h
Počet zastávok:	10
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, geovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa vedie čiastočne po zelenej značke.

Rok otvorenia: 2002; 2007 úprava a obnova; 2011 úprava a obnova; 2016 revitalizácia, úprava a zlúčenie pôvodného lesníckeho chodníka (autor Lesy SR, š. p.) a chodníka s krasovou a ochranárskou tematikou (autori Speleoklub Trnava a ŠOP SR, Správa CHKO Malé Karpaty)

Textový sprievodca: skladačka Náučný chodník Majdán (2002); na stránke chodníka sú voľne dostupné obrázky informačných panelov > .PDF

Kontakt: Obecný úrad Horné Orešany, Horné Orešany 190, 919 03 Horné Orešany, tel. 033 / 5588 109

Aktuálny stav: Chodník je v dobrom stave.

Poznámka: Informačné panely Priepasť Priehyba a Orešanská sonda na zastávkach 6 a 10 sú inštalované vo svahu nad cestou a sú ťažko prístupné.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Horné Orešany. Obec v Podunajskej (Trnavskej) pahorkatine na úpätí Malých Karpát severozápadne od Trnavy. Vznikla na okraji stráženého hraničného priesmyku, ktorým prechádzala Česká cesta. Písomne je doložená v roku 1296. V roku 1547 sa tu usadili anabaptisti, vybudovali si tu habánsky dvor a zaoberali sa hrnčiarstvom. V 16. storočí nadobudla charakter mestečka: trhové privilégiá, cechy mlynárov a ševcov (obuvníkov). V 18. storočí tu bolo sedem múčnych mlynov, manufaktúra na vínny ocot a vínny kameň. V roku 1872 tu Pálffyovci založili továreň na farby a laky (dnešný Chemolak pri Smoleniciach). Obec má poľnohospodársky charakter, kde má významné miesto aj vinohradníctvo – obec preslávilo „orešanské červené“.

Majdan (aj Majdanské). Rekreačná osada v údolí riečky Parnej na okraji Malých Karpát v miestach, kde bývala vápenka, sklad dreva pre neďalekú chemickú továreň, mlyn či píla. Je časťou východne ležiacej obce Horné Orešany a leží pri ceste zo susednej obce Lošonec do osady Rybáreň vo vnútri Malých Karpát v doline Parnej. Okrem viacerých súkromných chát sa tu nachádza aj ubytovňa, reštaurácia a bývalé letné kúpalisko.

Rybáreň. Samota v Malých Karpatoch na lúkach v rozšírenej časti doliny Parnej nad Hornými Orešanmi na jej hornom toku medzi vrchom Solírov a Dlhým vrchom so sústavou **rybníkov Parina**, v ktorých sa chová pstruh potočný, pstruh dúhový a sivoň americký. Ich história siaha do roku 1879 a je spojená s menom Mórica Pálffyho. Pôvodne ich dal vybudovať na chov lososovitých rýb. V súčasnej dobe zabezpečuje vo svojom Stredisku chovu rýb Parina tunajší odštepný závod Lesov SR, š. p., chov rýb od ikier až po generačné ryby. Povyše rybníkov bola vybudovaná v roku 1993 **vodná nádrž Parina** pre ich zásobovanie vodou počas sucha a má tiež ochrannú funkciu pred povodňami.

Bývalé lesné a priemyselné úzkokoľajné trate. Sústava lesnej konskej dráhy v okolí Majdanu v Malých Karpatoch a na ňu nadväzujúcich železničných tratí v širokom okolí Smoleníc, budovaná od roku 1880 grófom Jozefom Pálffym. Dopravovalo sa po nich drevo do chemickej továrne pri Smoleniciach. Časti úzkokoľajky slúžili až do roku 1960.

Kuchynsko-orešanský kras. Jedna z ôsmich krasových oblastí Malých Karpát. Vyvinul sa v severnej časti Pezinských Karpát medzi obcami Kuchyňa a Horné Orešany na vápencoch a dolomitoch tzv. vysockej série, patriacej ku krížňanskému príkrovu. Striedajú sa tu krasové (rôzne druhy vápencov) i nekrasové horniny (bridlice a zlepence karpatského keupru), čo limituje vývoj krasových foriem. Z povrchových krasových foriem sa tu vyvinuli škrapy, krasové jamy, ponory a vyvieračky, v podzemí sú jaskyne a priepasti.

Parná. Pozri v textoch k náučnému chodníku v Suchej nad Parnou.

Hradisko Rekomberek. Predslovanské a slovanské hradisko západne od Horných Orešian v Malých Karpatoch v plochej vrcholovej časti vrchu Rekomberek (381 m n. m.) na pravej strane doliny Parnej nad vyvieračkou Husí stok. Strmé svahy poskytovali dobrú ochranu hradiska opevneného hlinito-kamenitým valom. Ten je v južnej časti, v ktorej bývala vstupná brána, viditeľný voľným okom, inde sa celkom stráca. Obvod plochy hradiska je približne 390 m, max. dĺžka pôdorysu je 140 m. Neoficiálne prieskumy hradiska poskytujú nálezy bronzových predmetov z obdobia avarského kaganátu (z 8. až začiatku 9. storočia) a slovanského obdobia až do prelomu 10. a 11. storočia. Mimoriadnym nálezom (z roku 2005) je poklad z blízkosti hradiska, ktorý tvorí 86 kusov bronzových, pozlátených, cínovaných i strieborných predmetov z prelomu 8. a 9. storočia, jeden z najvýznamnejších neskoroavarských nálezových komplexov svojho druhu na území Slovenska a Česka.

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty. Chránené územie vyhlásené v roku 1976 v troch izolovaných areáloch na väčšine územia jadrového pohoria Malé Karpaty medzi Devínom a Novým Mestom nad Váhom na juhozápadnom Slovensku. Horské územie – väčšinou náhle sa dvíhajúce z oboch susediacich nížin – s nadmorskými výškami kulminujúcimi vrchom Záruby (768 m) nad Smolenicami budujú najmä žuly, vápence, kremence, fylity a amfibolity. Nachádza sa tu osem krasových oblastí s približne 300 jaskyňami, z ktorých je jediná sprístupnená so sprievodcom (Driny) a dve neveľké (Deravá skala a Veľká pec) sú verejnosti voľne prístupné. Podstatnú časť pokrývajú listnaté lesy s bukom, dubom či hrabom, na skeletnatých podložiach tiež jaseňom, javorom horským a lipou. Miestami sa vyskytuje nepôvodný gaštan jedlý, borovica čierna, teplo- a suchomilné travinno-bylinné porasty, skalné a sutinové spoločenstvá, vzácne i rašeliniská a slatiny. Najvyššie časti najmä na obalových a príkrovových štruktúrach ako aj krasové areály sú turisticky veľmi atraktívne a frekventované. V rámci oblasti leží takmer dvadsať rôzne veľkých území európskeho významu (najrozsiahlejšie sú: Devínske Karpaty, Homoľské Karpaty, Kuchynská hornatina a Biele hory) a dva veľké areály z nej zaberá chránené vtáčie územie Malé Karpaty (obe kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Názvy informačných panelov

1. Obec Horné Orešany a okolie
2. Vápenka
3. Olšovský mlyn
4. a) Kuchynsko-orešanský kras. b) Horniny pod našimi nohami
5. a) Husí stok. b) Les a voda
6. Priepasť Priehyba
7. a) Chránené vtáčie územie. b) Rázcestie Jágerka
8. a) Rybáreň Parina. b) Chované druhy rýb
9. Vodná nádrž Parina
10. Orešanská sonda

Na niektorých zastávkach sú dva samostatné panely, resp. obojstranný panel s dvoma tabuľami.

Horniny pod našimi nohami
Náučný chodník Majdán
2,2 km
Paziovodské vápence
Červené hlúznaté vápence

Priepasť Priehyba
Náučný chodník Majdán
3,7 km

MAPY.CZ